

Ekologicky významné OZELENĚNÍ VÝSADBOVÝCH MÍS

Výsadbovou mísou se nazývá plocha půdy kolem kmene stromu. Kořeny stromů rozrůstající se částečně až k povrchu země reagují velmi citlivě na zatěžující vlivy vnějšího prostředí. Výsadbové mísy jsou proto považovány za „speciální stanoviště“ vyžadující zvláštní ochranu, například proti zhutnění. Výsadbové mísy jsou volné plochy kolem kmene stromu s trvalou krycí vrstvou propouštějící vzduch a vodu, která by optimálně měla pokrývat plochu alespoň 6 m².

© E. Millonig

Pokud jsou výsadbové mísy osázené rostlinami, vnáší do zelených ploch pestré barvy a rozmanité tvary a zároveň snižují nároky na péči. Výsadbové mísy lze koncipovat velmi rozmanitě a přírodě blízkým způsobem, čímž mohou vznikat reprezentativní a zároveň z ekologického pohledu velmi hodnotné plochy, které znamenají přidanou hodnotu pro své okolí. Důležité je, aby byly tyto prvky bezpečné

pro silniční provoz, odolné vůči zátěžovým vlivům města a esteticky zkrášlily své prostředí. V důsledku častějších extrémních povětrnostních jevů způsobených změnou klimatu se mění a zesilují stresové faktory, kterým musí výsadba a strom odolávat. To často vede k oslabení a z dlouhodobého hlediska i k odumření stromu. Ochrana stromů je proto důležitější než kdy jindy.

VÝHODY VÝSADBOVÉ MÍSY OSÁZENÉ ROSTLINAMI

Osázení výsadbových mís má vliv na vitalitu městských stromů:

- + K poškození v oblasti kmene dochází méně často u stromů obklopených porostem (častější je u stromů bez vegetace nebo s velmi nízkou vegetací, jako jsou trávy nebo byliny, protože v těchto místech se častěji seče).
- + U výsadbových mís osázených trvalkami nebo keři se mechanické poškození nebo problémy způsobené psi močí či odpadky vyskytují méně často. Rovněž kolemjdoucí vstoupí z neopatrnosti na osázené výsadbové místy méně často než na místa bez vzrostlé vegetace.
- + Při ozelenění rostlinami vyššího vzrůstu, jako jsou trvalky, se sníží nebezpečí poškození kmene, protože odpadá časté sečení. Údržba zahrnuje cílené odstraňování vytrvalých nebo náletových plevelů, mulčování a péči o trvalky.
- + Zelená výsadba kolem stromu zastíní povrch půdy a půda pak vysychá mnohem pomaleji.
- + Kořenový systém rostlin podporuje provzdušňování půdy, čímž se snižuje její zhutnění a zlepšuje se navíc zadržování vody.
- + Plochy osázené trvalkami nebo nízkou rostoucími keři mají podobnou ochrannou funkci jako mechanické ochrany kmene stromu – a s přidanou hodnotou pro živočichy v daném místě.

NAVRHOVÁNÍ A ZAKLÁDÁNÍ EKOLOGICKÝCH PODSADEB

Výsadba

Hlavním cílem podsadeb je ochrana stromů. Vybrané rostliny proto nesmí narušovat funkci a růst stromů zasazených podél ulic.

Rostliny vyššího vzrůstu a popínavé rostliny proto nejsou pro výsadbové mísy vhodné. Nevhodné jsou rovněž vysoké keře a trávy, které stromům příliš konkurují a odebírají jim vodu a živiny.

Výsadbové mísy v městském prostředí mají často jen minimální velikost (6 m²), čemuž odpovídá i malá plocha určená k výsadbě. V takovém případě by se mělo kombinovat pouze **několik druhů rostlin**, čímž se docílí harmonického vzhledu. Vhodná kombinace skupin s větším počtem rostlin zaručí zřetelnou dynamiku.

Pata kmene stromu a viditelné kořeny stromu musí zůstat volné, aby bylo možné provádět nezbytné a pravidelné **kontroly stromů** z hlediska bezpečnosti provozu a kontrolovat kořeny rozrůstající se těsně pod povrchem, zda nejsou poškozené. Ve fázi růstu se doporučuje oplocení, aby se zabránilo neopatrné chůzi nebo jízdě po ještě neuchycené výsadbě. Ideální **doba pro výsadbu** trvalek a dřevin je od **konce března do poloviny května** nebo od **září do konce října**. Výsadba se nedoporučuje v době mrazů a veder. V závislosti na velikosti stromu a utváření koruny lze v případě obzvláště řídkých korun vysadit také trvalky vhodné pro polostinná nebo dokonce pro slunná stanoviště. U stromů s převyšujícími a hustými korunami by se měly používat druhy a odrůdy odolné vůči zastínění.

Na co je třeba si dát pozor:

Při výběru rostlin je třeba věnovat zvláštní pozornost výšce vzrůstu, protože se nesmí ohrozit výhled účastníků silničního provozu.

Komunikace jako extrémní stanoviště

Planě rostoucí trvalky odolné vůči suchu jsou uvedeny také v seznamu trvalek SYM: BIO:

- www.naturimgarten.at/staudenliste-klimafit
- www.prirodnizahrada.eu/publikace-2

© L. Weitschacher

U této trvalkové výsadby se při osázení rostlinami vynechala oblast kolem paty kmene, takže kontroly stromu mohou probíhat bez problémů.

© Natur im Garten, S. Strobelberger

Důležitá je atraktivní a rozmanitá úprava záhonu. Tato trvalková výsadba v barvách fialové a žluté vytváří estetický obraz.

© Natur im Garten M. Benes-Oeller

Tato výsadbová jáma ukazuje dobře založenou trvalkovou výsadbu, kde minerální mulč postupem času ustupuje stále více do pozadí.

Chráněné výsadbové mísy

Chráněné výsadbové mísy jsou takové, které jsou opatřeny roštem. Tyto výsadbové mísy plní svůj ochranný účel, ale nemají žádný ekologický přínos.

Proto by měl být pro jejich instalaci dobrý důvod, protože výsadbové mísy osázené rostlinami mají mnohem vyšší ekologickou a estetickou hodnotu. Díky drážkám umožňují rošty bezproblémové vsakování srážek. Jsou také dostatečně **stabilní**, čímž je možné po nich přejíždět nebo přecházet. Díky lepší propustnosti pro dešťovou vodu jsou vhodnější než asfalt a jiné pevné povrchy nad kořenovou zónou stromu, které jsou navíc často poškozovány kořeny.

Chráněné výsadbové mísy se skládají z kovových roštů, které jsou stabilní při zatížení a umožňují vsakování.

Složení substrátu

Vitalitu stromu a výsadby ovlivňuje nejen úprava výsadbové mísy, ale zásadní roli hraje také složení substrátu.

Optimální je zrnitost v rozložení **10% jílu, 55% písku a 35% štěrku**. Pokud substrát obsahuje vysoký podíl jemných částic, jako jsou spraš a jíl, lze očekávat zhuštění půdy, čímž se zhorší zásobování kořenů vzduchem i vodou. Velké zhuštění může vést k odumření stromu. Zhuštění lze měřit penetrem.

Péče

Osázené výsadbové mísy jsou dynamické z hlediska růstu i péče.

Jedním z nejdůležitějších úkolů péče je odstraňování nedbale pohozených **odpadků**, bohužel tento problém lze řešit pouze osvětou.

Řez trvalek by se měl provádět až na jaře, aby přes zimu trvalky vytvořily úkryt pro užitečné živočichy. Jen u druhů náchylných na silné vysemeňování se provede řez po odkvětu. U cibulovin je důležité odstraňovat listy až po jejich úplném zhnědnutí. I když listy zežloutnou, stále fotosyntetizují, a jsou proto důležité pro kvetení v příštím roce. U vícekrát kvetoucích trvalek se doporučuje řez po prvním kvetení, aby se plně využil potenciál kvetení.

Nejkritičtější fází výsadby výsadbových mís je **fáze růstu** trvalek, kdy dochází k vysokému tlaku plevelů a zvýšeným nárokům na vodu. U nově založených výsadbových mís je třeba během prvních dvou let odstraňovat plevel přibližně čtyřikrát ročně. V případě velkých srážek mnohem častěji než v suchých letech.

Nejlepší strategií je **průběžná péče** v krátkých časových intervalech. Při delších intervalech je potřeba vynaložit na péči více času, protože nežádoucí rostliny dosáhnou vyššího vzrůstu. Také kořenové plevely je třeba odstranit vždy co nejrychleji. Nejjednodušeji se plevel vytrhává ve vlhké půdě. Plevely s rozvětvenými kořeny lze odstranit rycími vidlemi, zatímco pro plevely s kulovými kořeny je nejvhodnější vypichovák. Semena plevely je třeba odstranit před jejich dozráním.

Spontánní ozelenění

Spontánní ozelenění **planě roustoucími bylinami** a květinami je třeba považovat za obohacení záhonu. Takové rostliny by se měly odstranit pouze tehdy, pokud se vyskytnou konkrétní důvody, např. příliš velký konkurenční tlak, nebezpečí silného výsevu nebo přítomnost kořenových plevelů.

Mulčování

Plevel lze omezit nastýláním mulčovacího materiálu. Vhodným materiálem je minerální, ale také organický mulč.

Faktory pro úspěšné potlačení plevelů

- žádná nebo nízká kontaminace výchozího substrátu semeny nebo kořeny plevelů
- dostatečně silné pokrytí půdy mulčem
- včasné odplevelení

Minerální mulč se aplikuje ve vrstvě 5–10 cm, vhodnými materiály jsou **štěrkopísek, drcený kámen, štěrk, písek, láva, pemza a cihlová drť**. Jejich výhodou je trvalá odolnost. Je třeba mít na paměti, že pouze hustá rostlinná pokrývka chrání záhony před přehřátím. Světlý materiál se méně zahřívá. Maximální zrnitost pro použití v trvalkových výsadbách je 16 mm.

Organický mulč se aplikuje v menších tloušťkách vrstev. Jako mulčovací materiály jsou vhodné např. **dřevní štěpka, drcené stonky konopí, lnu, miscanthusu nebo fermentovaná dřevní vlákna**. Výhodou organického materiálu je jeho teplotní neutralita. V případě dřevnatých materiálů je třeba věnovat pozornost fixaci dusíku, a proto by se v případě potřeby měla půda ještě před nasypáním mulče pohnojit (např. rohová moučka, jichy či zákvasy).

Dřevnaté materiály jsou vhodné zejména pro stinné záhony. Pro slunné záhony jsou vhodnější světlé minerální mulče nebo organické materiály. Mulčovací materiály by měly být aplikovány tak, aby kořenový krček stromu zůstal volný. Při přidávání mulče dbejte na to, aby byla půda rovnoměrně pokryta. Čerstvě vysazené trvalky zalijte a volnou půdu pokryjte mulčovacím materiálem. Rostliny kvetoucí na jaře sázejte až na podzim, rozmístěné ve skupinách po ploše.

Na co je třeba si dát pozor:

Mulčovací materiál si zajistěte nejlépe z daného regionu. Dřevnatý materiál by měl obsahovat pouze dřevo, které nebylo chemicky ošetřeno krátce před kácením ani po něm.

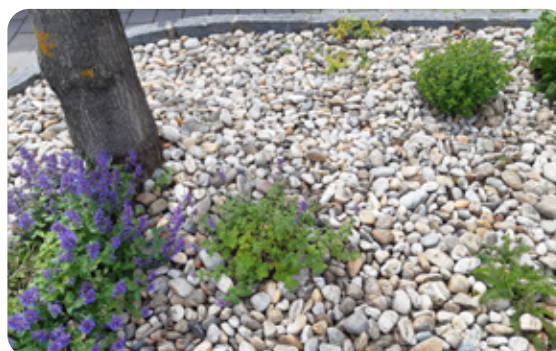
Negativní příklady

Následující fotografie ukazují nejčastější chyby, kterým je nutno se pro dosažení uspokojivého výsledku vyhnout.

© Natur im Garten M. Lieht-Plainer

Zrnitost je zjevně příliš hrubá, a představuje tak nevhodný minerální mulč. Kromě toho není vrstva mulče dostatečně uzavřená a pod vrstvou je viditelná fólie, což celkově nepůsobí pěkně. Použití fólie se nedoporučuje, pečlivá aplikace správného mulče v dostatečné vrstvě je postačující ochranou před zaplevelením.

© Natur im Garten M. Lieht-Plainer

Tato výsadbová jáma se z větší části skládá pouze z minerálního a příliš hrubého mulčovacího materiálu. Špatná výsadba zřetelně prořídla. V případě odumření rostlin je třeba rostliny co nejrychleji v dostatečném množství dosadit.

Zavlažování

Po skončení růstové fáze se osázené výsadbové mísy musí zalévat pouze v době dlouhotrvajícího horka a sucha.

Zalévat by se mělo **zřídka**, ale **důkladně**, aby se rostliny mezitím stimulovaly k vytvoření bohatšího kořenového vlášení a zesílily. Potřeba vody závisí na schopnosti půdy nebo substrátu zadržovat vodu, na druhu a velikosti stromu a na místních klimatických podmínkách, jako je sluneční záření, teplota, vítr a srážky. K zajištění dostatku vody pro vysoké kmeny do obvodu kmene přibližně 25 cm je zapotřebí 75 až 100 litrů při jedné záливce. Pro kontrolu, zda voda skutečně proniká do hloubky, lze udělat zkušební vrt.

Čerstvá výsadba se zavlažovacím vakem a závlahovou mísou.

Obecně by měla být výsadbová mísa koncipována tak, aby srážková voda neodtékala předčasně, ale mohla pronikat do kořenové oblasti a byla k dispozici stromu a rostlinám. Ve městě tak vzniknou **další infiltrační plochy** a voda je tak dostupná pro výsadbu. Je však třeba zajistit, aby voda nebyla znečištěná, v takovém případě se musí do substrátu pro rostliny umístit filtrační systémy.

Tipy na úsporu vody!

Již při sázení stromů je nutno myslet na zásobování vodou. Při zakládání výsadbové mísy a sázení stromů mohou stromům zajistit vláhu tyto prvky:

- **zavlažovací vaky**
- **zavlažovací a provzdušňovací sítě na bázi knotů (bez plastů)**
- **mulčovací materiál**

Příklady z obcí

Následující obrázky ukazují příklady z obcí s ekologicky hodnotným osázením výsadbových mís.

Detailní pohled na trvalkovou výsadbu s minerálním mulčem. U mladých výsadeb je vrstva mulče zpočátku ještě viditelná, dobře založené trvalkové výsadby vrstvu mulče postupně zakrývají a potlačují do pozadí.

Výsadba trvalek u mladých stromů s minerálním mulčem.

Trvalková výsadba u starých stromů s minerálním mulčem.

TRVALKY

SLUNCE			
Hlavní (dominantní) trvalky			
Botanický název/ Český název	Výška (cm)	Barva květů	Doba kvetení
<i>Achillea filipendulina</i> Řebříček tužebníkovitý	70	žlutá	6–8
<i>Agastache x rugosa</i> Agastache svraskalá	60–80	fialovo- modrá	7–9
<i>Echinops ritro</i> Bělotrn modrý	60–100	světle modrá	8–9
<i>Festuca mairei</i> Kostřava atlasská	60–100	žlutozelená	6–7
<i>Hemerocallis</i> všechny druhy a odrůdy Denivka	40–100	různé barvy	6–9
<i>Phlomis russeliana</i> Sápa Russelova	80	žlutá	6–7
<i>Verbascum lychnitis</i> Divizna knotovitá	60–120	žlutá	6–8
<i>Verbascum nigrum</i> Divizna černá	50–150	žlutá	5–9
<i>Verbena bonariensis</i> Sporýš klasnatý	100	modro- fialová	7–10
<i>Veronicastrum virginicum</i> Rozrazil viržinský	150	světle modrá	6–8
Skupinové trvalky/trávy			
<i>Achillea millefolium</i> Řebříček obecný	7–100	bílá	5–6
<i>Alchemilla mollis</i> Kontryhel měkký	30–40	zelenožlutá	7–8
<i>Anemone sylvestris</i> Sasanka lesní	20–40	bílá	5–6
<i>Aster amellus</i> Hvězdnice chlumní	10–50	fialová	6–10
<i>Aster linosyris</i> Hvězdnice zlatovlásek	20–50	žlutá	8–9
<i>Dianthus carthusianorum</i> Hvozdík kartouzek	15–45	sytě růžová	6–9
<i>Euphorbia polychroma</i> Pryšec mnohobarvý	30–40	žlutá	4–5
<i>Geranium sanguineum</i> Kakost krvavý	15–50	růžová	5–9
<i>Hypericum perforatum</i> Třezalka tečkovaná	15–100	žlutá	6–8
<i>Lavandula angustifolia</i> Levandule lékařská	25–50	fialová, modrá, růžová	7–8
<i>Lithospermum purpureoeruleum</i> Kamejka modronachová	30	modrá	4–6
<i>Nepeta x faaseni</i> Šanta zkrížená	40	fialová	6–9
<i>Origanum vulgare</i> odrůdy Dobromysl obecná	20–70	světle růžová	7–9
<i>Potentilla neumanniana</i> Mochna jarní	10	žlutá	4–5/8
<i>Salvia nemorosa</i> Šalvěj hajní	60	fialová	6–9
<i>Salvia pratensis</i> Šalvěj luční	20–60	fialová	5–8

Botanický název/ Český název	Výška (cm)	Barva květů	Doba kvetení
<i>Santolina chamaecyparissus</i> Svatolina cypřišová	40	žlutá	7–8
<i>Satureja montana ssp. Montana</i> Saturejka horská	50	bělavé růžová	7–10
<i>Sedum telephium</i> Rozchodník nachový	50	starorůžová, červenohnědá, krémové bílá	8–10
<i>Stachys recta</i> Čistec přímý	25–40	bílá	6–10
<i>Stipa calamagrostis</i> Kavyl třtinový	50–80	žlutá	6–9
<i>Teucrium chamaedrys</i> Ožanka kalamandra	30	růžová, purpurová	7–8
<i>Thymus pulegoides</i> Mateřídouška vejčitá	5–25	růžová	6–9
Cibuloviny			
<i>Chionodoxa forbesii</i> 'Blue Giant' Ladonička zářící	8–20	modrá, bílý střed	3–4
<i>Crocus - druhy a odrůdy</i> Šafrán	10–15	různé barvy	3–6
<i>Ornithogalum umbellatum</i> (silně konkurenční) Snědek chocholíčnatý	10–30	bílá	4–5
<i>Tulipa - druhy a odrůdy</i> Tulipán	50	různé barvy	4–5
POLOSTÍN			
Hlavní (dominantní) trvalky			
<i>Acanthus hungaricus</i> Paznehtník uherský	90–120	bělavé růžová	6–7
<i>Astilbe japonica</i> Čechrava japonská	40–60	purpurová, růžová, smetanová, bílá	6–7
<i>Astrantia major</i> Jarmanka větší	30–80	purpurová, růžová, bílozelená	6–8
<i>Caryopteris clandonensis</i> Ořechokřídlec clandonský	80–100	modrá	8–10
<i>Hemerocallis - všechny druhy a odrůdy</i> Denivka	40–100	různé barvy	6–9
Skupinové trvalky/trávy			
<i>Alchemilla mollis</i> Kontryhel měkký	30–40	zelenožlutá	7–8
<i>Anemone sylvestris</i> Sasanka lesní	20–40	bílá	5–6
<i>Campanula persicifolia</i> Zvonek broskvolistý	50–80	fialová	6–8
<i>Campanula trachelium</i> Zvonek kopřivolistý	30–90	fialovo- modrá	7–9
<i>Centaurea montana/ Cynus montanus</i> Chrpa horská	50	modrá	5–7
<i>Centaurea jacea</i> Chrpa luční	30–70	růžová	6–10
<i>Geranium sanguineum</i> Kakost krvavý	20	růžová	5–9
<i>Lithospermum purpureoeruleum</i> Kamejka modronachová	30	modrá	4–6

TRVALKY

Botanický název/ Český název	Výška (cm)	Barva květů	Doba kvetení
<i>Potentilla aurea</i> Mochna zlatá	3–30	zlatožlutá	5–7
<i>Potentilla neumanniana</i> Mochna jarní	10	žlutá	4–5/8
<i>Sesleria caerola</i> <i>Sesleria albicans</i> Pěchava vápnomilná	10–50	poupata purpurová, pak šedo- zelená	5–6
<i>Waldsteinia ternata</i> Mochnička trojčetná	10–15	žlutá	4–5
<i>Waldsteinia geoides</i> Mochnička kuklíkovitá	7–25	žlutá	3–6
Cibuloviny			
<i>Allium flavum</i> Česnek žlutý	20–60	žlutá	7–9
<i>Crocus</i> Šafrán	10–15	různé barvy	3–6
<i>Crocus tommasinianus</i> Šafrán Tommasiniho	10	světle fialová	4
<i>Hyacinthoides hispanica</i> Hyacintovec španělský	30–40	modrá, růžová, bílá	4–5
<i>Narcissus</i> - různé odrůdy Narcis	15–35	bílá, žlutá, oranžová	3–5
<i>Ornithogalum umbellatum</i> (silně konkurenční) Snědek chocholičnatý	10–30	bílá	4–5
<i>Tulipa</i> - druhy a odrůdy Tulipán	50	různé barvy	4–5
STÍN			
Hlavní (dominantní) trvalky			
<i>Aruncus diocis</i> Udatna dvoudomá	50–200	smětanově bílá	5–7
<i>Campanula latifolia</i> Zvonek širokolistý	80–150	fialová, bílá	6–7
<i>Cimicifuga racemosa</i> Ploštičník hroznatý	80–200	bílá	7–10
<i>Euphorbia amygdaloides</i> Pryšec mandlořovitý	25–45	zelenkavě žlutá	4–6
<i>Euphorbia cyparissias</i> Pryšec chvojka	15–50	žlutá-ze- lená	4–6
<i>Euphorbia polychroma</i> Pryšec mnohobarvý	30–40	žlutá	4–5
<i>Thalictrum</i> - různé druhy a odrůdy Žluťucha	40–150	červeno- fialová, zelenofialo- vá, růžová, žlutá, bílá	7–8
Skupinové trvalky			
<i>Alchemilla mollis</i> Kontryhel měkký	30–40	zelenožlutá	7–8
<i>Anemone nemorosa</i> Sasanka hajní	10–15	bílá	3–5
<i>Aquilegia</i> - různé druhy a odrůdy Orlíček	40–70	modrá, růžová, bílá	5–7
<i>Brunnera macrophylla</i> Pomněnkovec velkolistý	15–40	světle modrá	4–5
<i>Campanula cochlearifolia</i> Zvonek lžičníkolistý	5–15	světle fialo- vomodrá	6–9

Botanický název/ Český název	Výška (cm)	Barva květů	Doba kvetení
<i>Campanula glomerata</i> Zvonek klubkatý	30–60	tmavě fialová	6–9
<i>Campanula persicifolia</i> Zvonek broskvolistý	50–80	fialová	6–8
<i>Campanula trachelium</i> Zvonek kopřivolistý	30–90	fialovo- modrá	7–9
<i>Konvallaria majalis</i> Konvalinka vonná	10–30	bílá	5–6
<i>Epimedium</i> - druhy a odrůdy Škornice	10–40	žlutá, červená	4–5
<i>Gerranium macrorrhizum</i> - různé odrůdy Kakost oddenkatý	40	bílá, růžová, purpurová	5–7
<i>Helleborus argutifolius</i> Čemeřice korsická	40–100	žlutozelená	3–4
<i>Helleborus x orientalis</i> - druhy Čemeřice východní	30–45	bílá, růžová, vínová, téměř černá	2–4
<i>Lamiastrum galeobdolon</i> 'Florentinum' Pitulník postřibřeny	25	žlutá	5–6
<i>Lamium maculatum</i> Hluchavka skvrnitá	20–50	purpurově růžová	5–9
<i>Lithospermum purpureoeruleum</i> Kamejka modronachová	30	modrá	4–6
<i>Pulmonaria rubra</i> Plicník červený	15–40	tmavě červená	3–5
<i>Waldsteinia ternata</i> Mochnička trojčetná	10–15	žlutá	4–5
Skupinové trávy			
<i>Carex umbrosa</i> Ostřice stinná	20–40	červeno- hnědá	4–6
<i>Luzula nivea</i> Bika sněhobilá	15–40	bílá	6–8
<i>Luzula sylvatica</i> Bika lesní	40–50	jemně hnědá	4–6
Cibuloviny			
<i>Anemone blanda</i> Sasanka vábná	15–20	modrá, růžová, bílá	3–4
<i>Hyacinthoides hispanica</i> Hyacintovec španělský	30–40	modrá, růžová, bílá	4–5
<i>Ornithogalum umbellatum</i> (silně konkurenční) Snědek chocholičnatý	10–30	bílá	4–5
<i>Polygantum</i> - druhy a odrůdy Kokořík	10–150	bílá, krémově bílá	5–6
<i>Scilla</i> Ladoňka	20	bílá, modrá	3–4
Kapradiny			
<i>Athyrium filix-femina</i> Papratka samičí	70–100		
<i>Dryopteris filix-mas</i> Kapradí samec	25–100		
<i>Polypodium vulgare</i> Osladič obecný	10–30		

Veřejná zeleň a přírodě blízké zahrady se stávají „klimaticky odolnými“!

V důsledku stále se zvyšujícího sucha na mnoha místech a postupujícím klimatickým změnám se mnoho obcí silně potýká s dopady klimatických změn v oblasti údržby zeleně.

Přeshraniční projekt Interreg ATCZ234 - SYM:Bio propojuje a mobilizuje aktéry v České republice, ve Vídni a v Dolním Rakousku a ukazuje velký potenciál veřejné zeleně a přírodě blízkých zahrad v oblasti adaptace na změnu klimatu. Přínosem pro obce i soukromé zahrádkáře je zvýšení ekologického povědomí ve městě i na venkově, což je jednou z hlavních úloh projektu. Cílem sítě SYM:Bio je zaměřit se v rámci programu INTERREG V-A Rakousko-Česká republika na ekologickou funkci zeleně a zahrad v zastavěných oblastech. V obou zemích se zkoumají, testují a propagují metody

obhospodařování zelených ploch a zahrad podporující biologickou rozmanitost a přizpůsobené suchu. Společně s projektovými partnery Bio Forschung Austria, Mendelovou univerzitou v Brně, agenturou ZERA, agrárním okresním úřadem NÖ ABB a spolkem „Natur im Garten“ GmbH se pro aktéry v obcích a městech projektové oblasti Vídeň, Dolní Rakousko, Vysočina a Jižní Morava vyvíjejí a realizují strategie pro adaptaci na klimatické změny. Analýzy příkladů dobré praxe tvoří základ pro konkrétní doporučení, která jsou implementována do nově vytvořených příkladů praxe. Poznatky získané v průběhu projektu se předávají soukromým i profesním zahradníkům, zahradním architektům, pracovníkům zajišťujícím péči o zeleň a veřejné správy v rámci četných akcí a prostřednictvím vzdělávacích materiálů.

SYM:Bio Aktivity projektu „Příroda v zahradě“

Během vícejazyčných praktických dnů se zaměřením na přírodní louky, stromy a živé ploty se mohou pracovníci zabývající se péčí o zelené plochy dále vzdělávat, prohloubit své know-how a následně dlouhodobě profitovat z přeshraniční výměny zkušeností. Výsledkem projektu jsou speciálně navržené ekologicky hodnotné plány výsadby živých plotů, záhonů a předzahrádek, které jsou nenáročné na údržbu. V jednotlivých obcích se na základě těchto plánů vytvoří vzorové záhony pro komunální sféru. Pro odbornou a ekologickou péči a údržbu v komunální oblasti se vypracují praktické koncepce údržby a informační listy.

TIP: ke stažení zdarma

Všechny plány jsou k dispozici ke stažení na:
www.naturimgarten.at/projekt-symbio
www.prirodnizahrada.eu/publikace-2/

Pro výběr ekologicky významných keřů a živých plotů ve veřejném prostoru a v soukromých zahradách poslouží jako pomůcka online nástroj „**Navigátor živých plotů**“ na stránkách www.keredozivychplotu.cz.

Díky mnoha kritériím, jako je umístění a charakteristika stanoviště, vlastnosti jako tvar vzrůstu a původ, a také díky mnoha tipům na péči a sezónním fotografiím pak bude rozhodování při výběru regionálních a ekologicky významných keřů a živých plotů snazší.

Na konci projektového období se zkušenosti a strategie projektových partnerů zapracují do příručky o podpoře biodiverzity a opatřeních pro adaptaci na suchu v oblasti veřejné zeleně a zahrad.

Kontakt: Přírodní zahrada, z.s., Klášterská 140/II, CZ-377 01 Jindřichův Hradec, info@prirodnizahrada.eu, www.prirodnizahrada.eu

Impressum: Vlastník médií: „Natur im Garten“ GmbH. Redakce a grafická úprava: Magdalena Walch, Theresa Steiner; Překlad: Martina Komendová; Odborná korektura: Dana Křivánková; Redakce českého textu: Martina Petrová; Fotografie: © L. Weitschacher/ © Natur im Garten/ M. Benes-Oeller, E. Millonig, M. Liehl-Rainer, S. Strobelberger; Návrh: socher-mit-e.at; © květen 2021

Projekt ATCZ234 - SYM:Bio je spolufinancován z prostředků Evropské unie prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu INTERREG V-A Rakousko-Česká republika 2014-2020.